

GASTROİNTESTİNAL HASTALIKLARDA ANEMİYE YAKLAŞIM

28. BÖLÜM

Ufuk Mete YILDIZ¹

Giriş

Anemi vücutta kırmızı kan hücrelerinin yeterli miktarda olmaması durumudur. Kırmızı kan hücreleri dokulara oksijen taşıdığından dolayı esansiyel boyutadırlar. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımlamasına göre anemi: Hemoglobinin 15 yaş üzerindeki erkeklerde 13g/dl'nin altında, 15 yaş üzerindeki ve gebe olmayan kadında 12 g/dl'nin altında, gebelerde ise 11 g/dl'nin altında olması olarak tanımlanır (1).

Hafif anemisi olan hastalar semptom göstermeyebilir. Fakat semptom göstermeye başlarsa ilk semptomlar genellikle yorgunluk ve bitkinlik hissi, baş ağrısı ya da düşünme veya odaklanma problemleri olabilir. Eğer anemi daha ağır seviyelerdeyse semptomlar aneminin yavaş veya ani gelişmiş olmasına bağlı seyredir. Bu semptomlar ayağa kalkınca sersemlik hissi, soluk cilt rengi, hafif aktivite ile ve hatta dinlenirken nefes darlığı, kötüleşen kardiyovasküler semptomlar, dilde ağrı, gözün beyaz kısımlarında mavi renge dönüş, tırnaklarda zayıflık, buz veya yiyecek olmayan bazı maddelere karşı yeme isteği duyulması olabilir. Aneminin birçok tipi olmakla birlikte sindirim sistemi ile alakalı anemi tipleri de vardır.

Gastrointestinal sistem kaynaklı anemilere baktığımızda üç ana başlık görmekteyiz. Bunlar demir eksikliği anemisi, vitamin B12 eksikliğine bağlı anemi ve kronik hastalık anemisidir.

¹ Uzm. Dr., T.C Sağlık Bakanlığı Osmaniye Düzüçi Devlet Hastanesi Genel Cerrahi, meteufuk@gmail.com

KAYNAKÇA

1. World Health Organisation. *Worldwide Prevalence of Anaemia 1993–2005*. WHO, 2008.
2. Guralnik JM, Eisenstaedt RS, Ferrucci L, *et al*. Prevalence of anemia in persons 65 years and older in the United States: evidence for a high rate of unexplained anaemia. *Blood* 2004;104:2263–8.
3. McIntyre AS, Long RG. Prospective survey of investigations in outpatients referred with iron deficiency anaemia. *Gut* 1993;34:1102–7.
4. Guyatt GH, Oxman AD, Ali M, *et al*. Laboratory diagnosis of iron-deficiency anaemia: an overview. *J Gen Intern Med* 1992;7:145–53.
5. Cook JD, Baynes RD, Skikne BS. Iron deficiency and the measurement of iron status. *Nutr Res Rev* 1992;5:189–202.
6. Kepczyk T, Kadakia SC. Prospective evaluation of gastrointestinal tract in patients with iron-deficiency anemia. *Dig Dis Sci* 1995;40:1283–9.
7. Rockey DC, Cello JP. Evaluation of the gastro-intestinal tract in patients with iron-deficiency anemia. *N Engl J Med* 1993;329:1691–5.
8. Cook IJ, Pavli P, Riley JW, *et al*. Gastrointestinal investigation of iron deficiency anaemia. *BMJ* 1986;292:1380–2.
9. Zuckerman G, Benitez J. A prospective study of bidirectional endoscopy (colonoscopy and upper endoscopy) in the evaluation of patients with occult gastrointestinal bleeding. *Am J Gastroenterol* 1992;87:62–6.
10. Hardwick RH, Armstrong CP. Synchronous upper and lower gastrointestinal endoscopy is an effective method of investigating iron-deficiency anaemia. *Br J Surg* 1997;84:1725–8.
11. James MW, Chen CM, Goddard WP, *et al*. Risk factors for gastrointestinal malignancy in patients with iron-deficiency anaemia. *Eur J Gastroenterol Hepatol* 2005;17:1197-203.
12. Smith AG. Prescribing iron. *Prescribers' J* 1997;37:82–7.
13. Green R, Miller JW. Vitamin B12. In: Zempleni J, Rucker RB, (Eds). *Handbook of Vitamins, Fourth Edition*. Boca Raton. Florida, Taylor and Francis, 2007
14. Kalem P, Benli AR, Koroglu M, Benli NC, Koyuncu M, Cesur O, et al. The effect of ferritin, vitamin B12 and folic acid on pregnancy outcomes. *Int J Clin Exp Med*. 2016;9(11):22413-7.
15. Koç A, Koçyiğit A, Ulukanlıgil M, Demir N. Şanlıurfa yöresinde 9-12 yaş grubu çocuklarda B12 vitamini ve folik asit eksikliği sıklığı ile bağırsak solucanlarıyla ilişkisi. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 2005;48:308-15.
16. Andres E, Loukili NH, Noel E, Kaltenbach G, Abdelgheni MB, Perrin AE, Noblet-Dick M, Maloisel F, Schlienger JL, Blickle JF: Vitamin B12(cobalamin) deficiency in elderly patients. *CMAJ* 2004, 171(3):251-259.
17. Belghith A, Mahjoub S, Ben RN. Causes of vitamin B12 deficiency. *La Tunisie medicale*. 2015;93(11):678-82.
18. Wickramasinghe, SN (November 2006). "Diagnosis of megaloblastic anaemias". *Blood Reviews*. 20 (6): 299–318. doi:10.1016/j.blre.2006.02.002. PMID 16716475
19. Christensen Eİ, Birn H (April 2002). "Megalalin and cubilin: multifunctional endocytic receptors". *Nat. Rev. Mol. Cell Biol*. 3 (4): 256–66. doi:10.1038/nrm778. PMID 11994745. S2CID 21893726
20. Lahner E, Annibale B (November 2009). "Pernicious anemia: New insights from

- a gastroenterological point of view". *World J. Gastroenterol.* 15 (41): 5121–8. doi:10.3748/wjg.15.5121. PMC 2773890. PMID 19891010
21. Von Drygalski A, Andris DA (Apr–May 2009). "Anemia after bariatric surgery: more than just iron deficiency". *Nutrition in Clinical Practice.* 24 (2): 217–26. doi:10.1177/0884533609332174. PMID 19321896. S2CID 21448167
  22. John S, Hoegerl C (November 2009). "Nutritional deficiencies after gastric bypass surgery". *The Journal of the American Osteopathic Association.* 109 (11): 601–4. doi:10.7556/jaoa.2009.109.11.601 (inactive 2020-09-10). PMID 19948694
  23. Schick, P.; Conrad, Marcel E.; Besa, Emmanuel C., eds. (2015-08-15). "Pernicious Anemia, Clinical Presentation". *Medscape*. Archived from the original on 17 November 2012. Retrieved 21 January 2013.
  24. Means, Robert T. Jr. & Glader, Bertil (2009). "Anemia: General Considerations (Chapter 26)". In Greer, J.P.; Foerster, J.; Rodgers, G.M.; Paraskevas, F.; Glader, B.; Arber, D.A.; Means Jr., R.T. (eds.). *Wintrobe's Clinical Hematology.* 1 (12th ed.). Philadelphia, PA, USA: Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins. pp. 779–809, esp. 782. ISBN 978-0781765077. Retrieved 10 March 2016.
  25. Ramani, James Carton, Richard Daly, Pramila (2007). *Clinical pathology.* Oxford, ENG: Oxford University Press. ISBN 978-0198569466.
  26. Bolaman Z, Kadikoylu G, Yukselen V, Yavasoglu İ, Barutca S, Senturk T. Oral versus intramuscular cobalamin treatment in megaloblastic anemia: A single-center, prospective, randomized, open-label study. *Clin Ther.* 2003;25:3124–34
  27. Favrat B, Vaucher P, Herzig L, Burnand B, Ali G, Boulat O, Bischoff T, Verdon F. Oral vitamin B12 for patients suspected of subtle cobalamin deficiency: a multicentre pragmatic randomised controlled trial. *Family Practice* 2011, 12:2-8
  28. Weiss G, Goodnough LT. Anemia of chronic disease. *N Engl J Med* 2005;352:1011-23